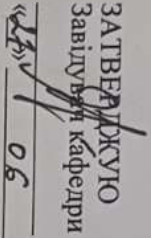

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра фінансів та банківської справи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідуюча кафедри

О. В. Юріш
«27» 06 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Фінансове планування і прогнозування»
освітня програма «Фінанси і кредит»
спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування / Фінанси,
банківська справа та фондовий ринок
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
ступінь вищої освіти магістр

Робоча програма навчальної дисципліни Фінансове планування і
прогнозування схвалена та рекомендована до використання в освітньому
процесі на засіданні кафедри фінансів та банківської справи
Протокол від «27» червня 2024 року № 11

Полтава 2024

Укладач: Сидоренко-Мельник Ганна Миколаївна, доцент кафедри
фінансів та банківської справи, к.е.н., доцент

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Фінанси і кредит» спеціальності 072
Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок ступеня
магістра

«27» 06 2024 року
С. П. Прасолова

ЗМІСТ

РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни.....	4
Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання.....	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.....	7
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни.....	10
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів.....	32
Розділ 6. Інформаційні джерела.....	34
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни.....	35

Розділ 1.
Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Фінансове планування і прогнозування»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	Пререквізити: Основи фінансів, Фінанси підприємств, Корпоративні фінанси, Фінансовий менеджмент.		
Мова викладання	українська		
Статус дисципліни: обов'язкова навчальна дисципліна циклу професійної та практичної підготовки			
Курс/семестр вивчення		1/2	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів		4/2	
Денна форма навчання:			
Кількість годин: 120 загальна кількість:			
16 – лекції;			
32 – практичні заняття;			
72 – самостійна робота;			
Іспит – вид підсумкового контролю.			
Заочна форма навчання:			
Кількість годин: 120 загальна кількість:			
6 – лекції;			
2 – практичні заняття;			
112 – самостійна робота;			
Іспит – вид підсумкового контролю.			

Розділ 2.

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у студентів знання основ, методів і прийомів фінансового планування і прогнозування на підприємстві, а також необхідних навичок щодо виконання робіт, які входять у компетенцію фахівця фінансиста.

Таблиця 2 – Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач (загальні (ЗК 1) ..., спеціальні (СК 1))	Програмні результати навчання (ПР 1, ПР 2...)
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.	ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.
ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.	ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.	ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування, фондового ринку та управляти ними.
СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний	ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської

інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.	справи, страхування та фондового ринку.
СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.	ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.
СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.	ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового, інвестиційного менеджменту для прийняття рішень.
СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.	ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування, фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.
СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проєктування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.	ПР14. Вміти ідентифікувати причини, форми прояву кризових явищ у діяльності підприємств, бюджетних, банківських і небанківських фінансових установ та мінімізувати негативні наслідки їх прояву.
СК10. Здатність ідентифікувати причини, форми прояву кризових явищ у діяльності підприємств, бюджетних, банківських і небанківських фінансових установ та мінімізувати негативні наслідки їх прояву.	
СК11. Здатність до прийняття креативних управлінських рішень, спрямованих на вирішення складних завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.	

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. Теоретичні і методологічні основи фінансового планування і прогнозування

1.1. Зміст, предмет, метод і задачі дисципліни

Сутність та значення фінансового планування і прогнозування в ринкових умовах господарювання. Мета і завдання фінансового планування і прогнозування. Об'єкти і суб'єкти фінансового планування і прогнозування. Принципи і методи фінансового планування і прогнозування.

Організаційно-правові основи фінансового планування і прогнозування. Основні етапи процесу фінансового планування, його напрями. Організаційні форми планування та види фінансових планів. Класифікація прогнозів та їх коротка характеристика. Інформаційна база для фінансового планування і прогнозування.

Функції управління та процес прийняття рішень. Системний підхід та раціональний вибір у плануванні. Прогнозування в системі планування виробництва. Проблеми складання і використання фінансових прогнозів.

1.2. Методологія фінансового планування і прогнозування

Класифікація методів фінансового планування, їх характеристика. Економіко-математичні моделі у фінансовому плануванні підприємства. Причини виникнення несумісних задач фінансового планування діяльності підприємства. Методи подолання несумісних обмежень у задачах перспективного й поточного фінансового планування.

Методи економічного прогнозування: метод екстраполяції тенденції по одному часовому ряду (прості методи екстраполяції тенденції, екстраполяція трендів, прогнозування методом експоненціального згладжування); моделювання як метод прогнозування (економіко-статистичні моделі); експертні методи прогнозування (індивідуальні та групові); методи генерування ідей („мозкової атаки”, „морфологічного аналізу”, „синектики”).

Оцінка якості прогнозу в процесі прийняття рішень. Альтернативи прогнозування.

ТЕМА 2. Фінансовий план підприємства як інструмент ринкового механізму

2.1. Завдання, об'єкти та методи фінансового планування

Фінансовий план як програма управління фінансами підприємства. Форма і зміст фінансового плану. Основна мета і завдання фінансового плану, його структура. Основні етапи складання фінансового плану та порядок розробки плану.

Фінансова стратегія підприємства та роль фінансового прогнозування. Перспективне стратегічне фінансове планування, його завдання та особливості. Поточне фінансове планування: види та зміст основних

документів. Оперативне фінансове планування: завдання, види та зміст основних документів.

Взаємозв'язок поточного фінансового планування зі стратегічним плануванням та бізнес-плануванням.

Планування виходу з кризи та передбачення банкрутства.

2.2. Контроль і аналіз виконання фінансового плану

Завдання і зміст фінансового контролю. Контроль за надходженням і використанням грошових доходів. Контроль за формуванням, розміщенням і використанням капіталу. Аналіз і оцінка відхилень від прогнозованих показників за фінансовим планом.

ТЕМА 3. Особливості фінансового планування господарюючих суб'єктів різних форм власності та організаційно-правового характеру діяльності

3.1. Фінансові плани державних підприємств (крім казенних) і суб'єктів малого підприємництва

Фінансовий план державного підприємства. Фінансовий план суб'єктів малого підприємництва.

3.2. Фінансове планування на підприємствах і в організаціях споживчої кооперації України

Специфіка фінансових відносин у споживчій кооперації та її вплив на формування і використання фінансових ресурсів. Перспективне фінансове планування. Фінансове планування в споживчих товариствах. Фінансове планування в спілках споживчих товариств.

ТЕМА 4. Прикладні аспекти використання базових моделей та методичних розробок у фінансовому прогнозуванні на підприємстві

Базові фінансові моделі: моделі амортизації активів; моделі дисконту часу; визначення граничної ефективності проекту; фінансовий ліверидж; оцінка ризику і диверсифікація, моделі обслуговування боргу.

Програмно-цільовий метод аналізу собівартості, прибутку, рентабельності. Метод аналітичних угруповань.

Використання матриць фінансової рівноваги Е. Фаншона та І. Романа в перспективному стратегічному прогнозуванні на підприємстві.

ТЕМА 5. Планування доходів, витрат та прибутку

Необхідність, мета та інформаційне забезпечення планування прибутку. Методи та етапи планування прибутку. Види та характеристика операційних витрат підприємства. Планування операційних витрат методом техніко-економічних розрахунків та з використанням дослідно-статистичного методу.

Механізм планування прибутку підприємства: розрахунок плану прибутку від операційної діяльності; визначення межі беззбитковості операційної діяльності; розрахунок плану прибутку від звичайної діяльності; розрахунок плану чистого прибутку.

Прогнозування напрямів та обсягів використання прибутку на підприємстві. Особливості процесу прогнозування розподілу прибутку на

підприємствах різних форм власності та організаційно-правового характеру діяльності

ТЕМА 6. Система планових фінансових балансів підприємства

6.1. Баланс грошових ресурсів підприємства

Необхідність та інформаційна база складання балансу грошових ресурсів. Планування оборотних коштів. Розрахунок нормативу власних оборотних коштів. Ув'язування планової потреби в оборотних коштах з наявними і реальними до залучення в оборот коштами.

6.2. Баланс капітальних вкладень

Необхідність, мета та інформаційна база складання балансу капітальних вкладень. Джерела формування інвестиційних ресурсів. Методика ув'язування джерел фінансування капітальних вкладень з напрямками використання коштів.

6.3. Баланс (кошторис) використання коштів соціального спрямування

Соціальна політика та її роль в економіці підприємства. Джерела формування коштів соціального спрямування. Методика складання кошторисів (балансів) використання коштів соціального спрямування.

ТЕМА 7. Прогнозування активів і пасивів підприємства

Необхідність, мета і завдання складання прогностичного балансу активів і пасивів підприємства. Інформаційна база та етапи складання прогностичного балансу активів і пасивів.

Форма, зміст і розрахунок очікуваної величини статей активу і пасиву балансу. Ув'язування статей активу і пасиву прогностичного балансу.

Прогнозна оцінка фінансового стану підприємства на наступний рік.

ТЕМА 8. Оперативне фінансове планування

Необхідність і суть оперативного фінансового планування. Мета та інформаційна база складання балансу грошових потоків. Етапи і методика складання балансу грошових потоків. Взаємозв'язок балансу грошових потоків з основними розділами поточного фінансового плану.

Використання платіжного календаря для підвищення ефективності управління грошовими потоками підприємства.

Розділ 4.

Таблиця 4.1 – Тематичний план навчальної дисципліни «Фінансове планування і прогнозування» для студентів денної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Науково-методологічні та методичні засади фінансового планування і прогнозування					
Тема 1. Теоретичні і методологічні основи фінансового планування і прогнозування. Лекція 1. 1. Сутність та значення фінансового планування і прогнозування в ринкових умовах господарювання. 2. Мета і завдання фінансового планування і прогнозування. 3. Принципи і методи фінансового планування і прогнозування. 4. Види фінансових планів та прогнозів, їх характеристика. Альтернативи прогнозування.	2	Тема 1. Теоретичні і методологічні основи фінансового планування і прогнозування Практичне заняття 1. 1. Місце та роль фінансового планування і прогнозування в ринкових умовах господарювання. 2. Призначення фінансового планування і прогнозування. 3. Принципи фінансового планування і прогнозування. 4. Характеристика видів фінансових планів та прогнозів. Практичне заняття 2. 5. Процес фінансового планування і прогнозування. 6. Характеристика основних етапів.	4 2 2	Виконати завдання для самопідготовки та самоконтролю до теми 1 дистанційного курсу. Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Функції управління та процес прийняття рішень. 2. Системний підхід та раціональний вибір у плануванні. 3. Прогнозування в системі планування виробництва. 4. Дослідження причин виникнення несумісних задач фінансового планування діяльності підприємства. 5. Методи подолання несумісних обмежень у задачах перспективного й поточного фінансового планування. 6. Використання економіко-	9

		7. Методи фінансового прогнозування: сфери, специфіка, обмеження. 8. Методи фінансового планування: сфери, специфіка, обмеження.		математичних моделей у фінансовому плануванні підприємства. 7. Зарубіжний досвід складання і використання фінансових прогнозів. 8. Проблеми забезпечення якості прогнозу та оцінка його достовірності в процесі прийняття рішень. Опрацювати матеріали, рекомендовані викладачем за темою.	
Тема 2. Фінансовий план підприємства як інструмент ринкового механізму. Лекція 2. 1. Фінансовий план як програма управління фінансами підприємства. 2. Форма і зміст фінансового плану: завдання, види та зміст основних документів стратегічного, поточного та оперативного фінансового планування. 3. Контроль і аналіз виконання фінансового плану.	2 2	Тема 2. Фінансовий план підприємства як інструмент ринкового механізму. Практичне заняття 3. 1. Фінансовий план як програма управління фінансами підприємства 2. Порядок розробки фінансового плану 3. Форма фінансового плану, її різновиди. 4. Вимоги до заповнення планових документів. Практичне заняття 4. 5. Сутність та призначення фінансового контролю виконання фінансового плану.	4 2 2	Виконати завдання для самопідготовки та самоконтролю до теми 2 дистанційного курсу Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Фінансовий план як програма управління капіталом підприємства. 2. Основні етапи складання фінансового плану та порядок розробки плану. 3. Інформаційне забезпечення фінансового контролю. 4. Основні види і етапи фінансового контролю. 5. Методи та засоби фінансового контролю та вирішення проблеми	9

		4. Особливості фінансового планування в системі споживчої кооперації. 5. Фінансовий план споживчого товариства. 6. Фінансовий план спілки споживчих товариств. 7. Фінансовий контроль за виконанням планів в системі споживчої кооперації.		5. Пріоритетні напрями використання чистого прибутку державних підприємств. 6. Специфіка фінансових відносин у споживчій кооперації та її вплив на формування та використання фінансових ресурсів. 7. Характер відмінностей фінансового планування на підприємствах і в організаціях споживчої кооперації України. 8. Планування внутрішньо господарських та внутрішньо системних відрахувань в споживчій кооперації України. Опрацювати матеріали, рекомендовані викладачем за темою.	
Тема 4. Прикладні аспекти використання базових моделей та методичних розробок у фінансовому прогнозуванні на підприємстві. Лекція 4. 1. Прикладне застосування у фінансовому прогнозуванні базових фінансових моделей. 2. Використання матриць фінансової рівноваги Е.	2 2	Тема 4. Прикладні аспекти використання базових моделей та методичних розробок у фінансовому прогнозуванні на підприємстві. Практичне заняття 7. 1. Моделі амортизації активів. Фінансовий ліверидж. 2. Оцінка ризику і диверсифікація. 3. Модель дисконту часу, моделі обслуговування боргу. 4. Матриці фінансової стратегії	4 2	Виконати завдання для самопідготовки та самоконтролю до теми 4 дистанційного курсу. Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Прогнозоване моделювання фінансових показників відповідно до стратегії розвитку підприємства. 2. Прогнозування показників фінансової звітності на основі методу відсоткового відношення до продажів.	9

Франціона та І. Романе в перспективному стратегічному прогнозуванні підприємстві. 3. Прогнозування фінансового стану підприємства.		Франціона, Романе. Практичне заняття 8. 5. Формалізовані методи фінансового прогнозування. 6. Методи експертного оцінювання перспективи. 7. Похибка у прогнозуванні. 8. Прогнозування ймовірності банкрутства підприємства.	2	3. Побудова моделі прогнозованої фінансової звітності. 4. Прогнозування за допомогою регресійного методу. 5. Прогнозування на основі методу нормативних коефіцієнтів. 6. Прогноз операцій з оновлення основних засобів і оренди майна. 7. Методи прогнозування прибутку підприємства. Грошовий потік підприємства, його прогноз. Опрацювати матеріали, рекомендовані викладачем за темою.	
Разом модуль 1.	8		16		36
Модуль 2. Система планових та прогнозних балансів в складі фінансового плану					
Тема 5. Планування доходів, витрат та прибутку. Лекція 5. 1. Необхідність, мета планування доходів, витрат та прибутку. 2. Інформаційне забезпечення планування доходів, витрат та прибутку. 3. Методи планування доходів, витрат, прибутку. 4. Планування операційних витрат.	2	Тема 5. Планування доходів, витрат та прибутку. Практичне заняття 9. 1. Методика та порядок розробки плану доходів і видатків підприємства 2. Принципи та методи планування формування та планування розподілу прибутку. 3. Характеристика та методи планування операційних витрат. Практичне заняття 10.	4	Виконати завдання для самопідготовки та самоконтролю до теми 5 дистанційного курсу. Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Дивідендна політика підприємства та її вплив на фінансовий стан підприємства. 2. Резерви збільшення та чинники впливу на прибуток підприємства. 3. Сучасний інструментарій прогнозування та планування фінансових результатів.	9

5. Механізм планування виручки, витрат та прибутку підприємства, в т. ч. валового, операційного, від звичайної діяльності та чистого прибутку.		4. Планування валового та операційного прибутку. 5. Розрахунок межі безбитковості. 6. Планування чистого прибутку підприємства та пропорцій його розподілу.	4. Економія витрат підприємства як шлях до сталого розвитку. 5. Класифікація та характеристика операційних витрат підприємства, шляхи та методи їх зменшення. 6. Механізм планування розподілу прибутку та важелі забезпечення його ефективності. 7. Фінансово-операційний аналіз та шляхи підвищення рентабельності підприємства. 8. Граничний аналіз та оптимізація прибутку, витрат і обсягів виробництва. Опрацювати матеріали, рекомендовані викладачем за темою.	
---	--	--	---	--

Лекція 7. 1. Значення та завдання складання прогнозного балансу підприємства. 2. Інформаційне забезпечення процесу прогнозування активів і пасивів підприємства. 3. Методичні підходи до визначення очікуваної величини основних статей активу і пасиву балансу.	2	1. Методи формування прогнозного звіту про фінансові результати (сукупний дохід) 2. Побудова прогнозного балансу (звіту про фінансовий стан) методом «відсотка від продажів» 3. Прогнозування активів і пасивів підприємства методами прямого рахунку. 4. Прогнозування активів і пасивів підприємства дослідно-статистичними методами. Практичне заняття 14. 5. Прогнозна оцінка фінансового стану підприємства на наступний рік. 6. Сценарний метод прогнозування фінансового стану підприємства. 7. Побудова моделей оцінювання ймовірності банкрутства підприємства. 8. Планування фінансового забезпечення плану санації.	2	Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Завдання та напрями внутрішньофірмового фінансового планування. 2. Прогнозування фінансового стану підприємства: сучасний стан та перспективи розвитку. 3. Формування оптимальної структури капіталу як шлях до мінімізації вартості залучення капіталу та підвищення вартості фірми. 4. Фактори, що визначають фінансову сталість підприємства в умовах конкурентної економіки. 5. Порівняльні показники оцінки фінансового стану та методика їх обчислення. 6. Джерела поповнення власного капіталу підприємства. 7. Шляхи та причини зменшення потреби в грошових коштах у процесі ресурсного збалансування активів 8. Використання фінансового аналізу в процесі оцінки якості прогнозного балансу активів та пасивів і відповідності його реальності.	
--	---	--	---	---	--

				Опрацювати матеріали, рекомендовані викладачем за темою.	
Тема 8. Оперативне фінансове планування. Лекція 8. 1. Сутність та призначення оперативного фінансового планування, в т. ч. бюджетування в сучасних умовах розвитку. Принципи бюджетування. 2. Місце та роль фінансового бюджету в загальній системі бюджетів підприємства. 3. Види та характеристика бюджетів. 4. Необхідність та призначення платіжного календаря, касового плану та кредитної заявки.	2 2	Тема 8. Оперативне фінансове планування. Практичне заняття 15. 1. Інформаційна база оперативного фінансового планування 2. Форма та зміст платіжного календаря. 3. Форма та зміст касового плану 4. Методика проведення фінансово-економічних розрахунків. Практичне заняття 16. 5. Мета та особливості бюджетування на сучасному підприємстві. 6. Види та характеристика бюджетів. 7. Основи складання фінансового бюджету підприємства. 8. Перспективи удосконалення бюджетування на основі цифрових технологій.	4 2 2	Виконати завдання для самопідготовки та самоконтролю до теми 8 дистанційного курсу. Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Фінансове прогнозування та планування як складова контролінгу в сучасних умовах господарювання підприємств і організацій. 2. Проблеми забезпечення ефективної системи бюджетування на підприємстві. 3. Фінансовий бюджет: місце та роль в системі внутрішньо фірмового фінансового планування. 4. Використання платіжного календаря та касового плану для підвищення ефективності управління грошовими потоками підприємства. 5. Використання бенчмаркінгу як інструменту забезпечення дієвого фінансового оперативного контролю. 6. Планування вхідних та	9

				вихідних грошових потоків – планування ліквідності підприємства. 7. Методичні засади складання бюджету робочого капіталу. 8. Законодавчо-правове та інформаційне забезпечення оперативного фінансового планування. Опрацювати матеріали, рекомендовані викладачем за темою.	
Разом модуль 2.	8		16		36
Разом	16		32		72

Таблиця 4.2 – Тематичний план навчальної дисципліни «Фінансове планування і прогнозування» для студентів заочної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Науково-методологічні та методичні засади фінансового планування і прогнозування					
Тема 1. Теоретичні і методологічні основи фінансового планування і прогнозування.	2		-	Виконати завдання для самопідготовки та самоконтролю до теми 1	14
Лекція 1. 1. Сутність та значення фінансового	2			дистанційного курсу.	

планування і прогнозування в ринкових умовах господарювання. 2. Мета і завдання фінансового планування і прогнозування. 3. Принципи і методи фінансового планування і прогнозування. 4. Види фінансових планів та прогнозів, їх характеристика. Альтернативи прогнозування.				Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Функції управління та процес прийняття рішень. 2. Системний підхід та раціональний вибір у плануванні. 3. Прогнозування в системі планування виробництва. 4. Дослідження причин виникнення несумісних задач фінансового планування діяльності підприємства. 5. Методи подолання несумісних обмежень у задачах перспективного й поточного фінансового планування. 6. Використання економіко-математичних моделей у фінансовому плануванні підприємства. 7. Зарубіжний досвід складання і використання фінансових прогнозів. 8. Проблеми забезпечення	
---	--	--	--	--	--

				якості прогнозу та оцінка його достовірності в процесі прийняття рішень. Опрацювати матеріали, рекомендовані викладачем за темою.	
Тема 2. Фінансовий план підприємства як інструмент ринкового механізму. 1. Фінансовий план як програма управління фінансами підприємства. 2. Форма і зміст фінансового плану: завдання, види та зміст основних документів стратегічного, поточного та оперативного фінансового планування. 3. Контроль і аналіз виконання фінансового плану.	-		-	Виконати завдання для самопідготовки та самоконтролю до теми 2 дистанційного курсу Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Фінансовий план як програма управління капіталом підприємства. 2. Основні етапи складання фінансового плану та порядок розробки плану. 3. Інформаційне забезпечення фінансового контролю. 4. Основні види і етапи фінансового контролю. 5. Методи та засоби фінансового контролю та вирішення проблеми забезпечення його дієвості 6. Роль ділової активності у забезпеченні виконання	13

				фінансового плану і фінансової стабільності. 7. Використання результатів аналізу фінансового стану підприємства для стратегічних оцінок. 8. Прогнозування фінансового стану: методи та моделі. Опрацювати матеріали, рекомендовані викладачем за темою.	
Тема 3. Особливості фінансового планування господарюючих суб'єктів різних форм власності та організаційно-правового характеру діяльності. 1. Фінансове планування на підприємствах і в організаціях споживчої кооперації України. 2. Фінансовий план державного підприємства: основні розділи, їх характеристика. 3. Фінансовий план суб'єктів малого підприємництва.	-		-	Виконати завдання для самопідготовки та самоконтролю до теми 3 дистанційного курсу. Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Сучасні підходи до формування фінансової політики підприємства. 2. Удосконалення управління фінансовими ресурсами на підприємстві. 3. Основні статті доходів державного підприємства. 4. Грошові надходження і витрати державних	14

				підприємств (крім казенних) 5. Пріоритетні напрями використання чистого прибутку державних підприємств. 6. Специфіка фінансових відносин у споживчій кооперації та її вплив на формування та використання фінансових ресурсів. 7. Характер відмінностей фінансового планування на підприємствах і в організаціях споживчої кооперації України. 8. Планування внутрішньо господарських та внутрішньо системних відрахувань в споживчій кооперації України. Опрацювати матеріали, рекомендовані викладачем за темою.	
Тема 4. Прикладні аспекти використання базових моделей та методичних розробок у фінансовому прогнозуванні на підприємстві.	-		-	Виконати завдання для самопідготовки та самоконтролю до теми 4 дистанційного курсу.	14

1. Прикладне застосування у фінансовому прогнозуванні базових фінансових моделей. 2. Використання матриць фінансової рівноваги Е. Фаншона та І. Романа в перспективному стратегічному прогнозуванні на підприємстві. 3. Прогнозування фінансового стану підприємства.			Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Прогнозоване моделювання фінансових показників відповідно до стратегії розвитку підприємства. 2. Прогнозування показників фінансової звітності на основі методу відсоткового відношення до продажів. 3. Побудова моделі прогнозованої фінансової звітності. 4. Прогнозування за допомогою регресійного методу. 5. Прогнозування на основі методу нормативних коефіцієнтів. 6. Прогноз операцій з оновлення основних засобів і оренди майна. 7. Методи прогнозування прибутку підприємства. 8. Грошовий потік підприємства, його	
---	--	--	--	--

				розподілу прибутку та важелі забезпечення його ефективності. 7. Фінансово-операційний аналіз та шляхи підвищення рентабельності підприємства. 8. Граничний аналіз та оптимізація прибутку, витрат і обсягів виробництва. Опрацювати матеріали, рекомендовані викладачем за темою.	
--	--	--	--	---	--

Тема 6. Система планових фінансових балансів підприємства. Лекція 3.	2 2		-	Виконати завдання для самопідготовки та самоконтролю до теми 6 дистанційного курсу. Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань	15
1. Сутність, призначення та мета складання балансу грошових ресурсів. 2. Планування оборотних засобів. 3. Визначення планових джерел формування оборотних засобів. 4. Методика складання кошторисів (балансів) використання коштів соціального спрямування. 5. Баланс реальних інвестицій: форма, призначення, мета, методика складання.				1. Планування оборотних активів підприємства: методи та моделі. 2. Нормування оборотних активів: недоліки та переваги. 3. Пріоритетні напрями соціальної політики підприємства. 4. Матеріальне заохочення та соціальне стимулювання як засоби мотивації в результатах праці. 5. Основні напрями сучасної інвестиційної політики підприємства. 6. Види та характеристика інвестицій за сферами здійснення. 7. Реальні інвестиції як інструмент сталого розвитку підприємства.	

				8. Проблеми пошуку джерел формування фінансових ресурсів на ринку. Опрацювати матеріали, рекомендовані викладачем за темою.	
Тема 7. Прогнозування активів і пасивів підприємства. 1. Значення та завдання складання прогнозного балансу підприємства. 2. Інформаційне забезпечення процесу прогнозування активів і пасивів підприємства. 3. Методичні підходи до визначення очікуваної величини основних статей активу і пасиву балансу.	-		-	Виконати завдання для самопідготовки та самоконтролю до теми 7 дистанційного курсу. Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Завдання та напрями внутрішньо фірмового фінансового планування. 2. Прогнозування фінансового стану підприємства: сучасний стан та перспективи розвитку. 3. Формування оптимальної структури капіталу як шлях до мінімізації вартості залучення капіталу та підвищення вартості фірми. 4. Фактори, що визначають фінансову сталість	14

				підприємства в умовах конкурентної економіки. 5. Порівняльні показники оцінки фінансового стану та методика їх обчислення. 6. Джерела поповнення власного капіталу підприємства. 7. Шляхи та причини зменшення потреби в грошових коштах у процесі ресурсного збалансування активів 8. Використання фінансового аналізу в процесі оцінки якості прогностного балансу активів та пасивів і відповідності його реальності. Опрацювати матеріали, рекомендовані викладачем за темою.	
Тема 8. Оперативне фінансове планування. 1. Сутність та призначення оперативного фінансового планування, в т. ч. бюджетування в сучасних умовах розвитку. Принципи бюджетування.	-		-	Виконати завдання для самопідготовки та самоконтролю до теми 8 дистанційного курсу. Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Фінансове прогнозування та	15

2. Місце та роль фінансового бюджету в загальній системі бюджетів підприємства. 3. Види та характеристика бюджетів. 4. Необхідність та призначення платіжного календаря, касового плану та кредитної заявки.				планування як складова контролінгу в сучасних умовах господарювання підприємств і організацій. 2. Проблеми забезпечення ефективної системи бюджетування на підприємстві. 3. Фінансовий бюджет: місце та роль в системі внутрішньо фірмового фінансового планування. 4. Використання платіжного календаря та касового плану для підвищення ефективності управління грошовими потоками підприємства. 5. Використання бенчмаркінгу як інструменту забезпечення дієвого фінансового оперативного контролю. 6. Планування вхідних та вихідних грошових потоків – планування ліквідності підприємства. 7. Методичні засади складання бюджету робочого капіталу.	
---	--	--	--	--	--

				8. Законодавчо-правове та інформаційне забезпечення оперативного фінансового планування. Опрацювати матеріали, рекомендовані викладачем за темою.	
Разом модуль 2.	4		2		57
Разом	6		2		112

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Поточна успішність студентів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюються за допомогою національної шкали оцінок.

Оцінювання знань студентів при виконанні поточних модульних робіт (поточний модульний контроль) здійснюється за 100-бальною шкалою. Так як робочим навчальним планом при вивченні матеріалу навчальної дисципліни «Фінансове планування і прогнозування» передбачено виконання двох поточних модульних робіт, то загальна оцінка за поточний модульний контроль визначається як середньоарифметична за формулою:

$$(M_1 + M_2) / 2, \quad (1)$$

де M_1, M_2 – оцінки у балах, одержані студентом за виконання поточної модульної роботи 1 та поточної модульної роботи 2, відповідно.

З метою мотивації студентів до активного та якісного виконання усіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки додаються бали – коефіцієнт мотивації (10 % від загальної підсумкової оцінки). Мотивація студентів застосовується за умови виконання ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим навчальним планом підготовки студентів і робочою навчальною програмою з навчальної дисципліни «Фінансове планування і прогнозування» незалежно від результатів виконання.

Підсумкове оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни «Фінансове планування і прогнозування» здійснюється у формі іспиту. Розподіл 100 балів за формами контролю здійснюється з використанням коефіцієнтів співвідношення балів за поточну успішність і здачу екзамену, які, відповідно, становлять 0,6 і 0,4, тобто максимальна оцінка за поточну успішність не може перевищувати 60 балів, а за здачу екзамену – 40 балів (таблиця 5.1).

Таблиця 5.1 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни «Фінансове планування і прогнозування»

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4). Відвідування занять (2 бали); захист домашнього завдання (2 бали); обговорення матеріалу практичних занять (2 бали); виконання навчальних завдань (2 бали); доповіді з рефератами та їх обговорення (2 бали); тестування (10 балів); поточна модульна робота (10 балів)	30
Модуль 2 (теми 5-8) Відвідування занять (2 бали); захист домашнього завдання (2 бали); обговорення матеріалу практичних занять (2 бали); виконання навчальних завдань (2 бали); доповіді з рефератами та їх обговорення (2 бали); тестування (10 балів); поточна	30

модульна робота (10 балів)	
Поточне оцінювання	60
Екзамен	40
Разом	100

Таблиця 5.2 – Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Проходження теми «Фінансове планування і прогнозування» освітнього курсу «Фінансовий менеджмент» на платформі Prometheus https://prometheus.org.ua/course/course-v1:NAUKMA+101+2014_T2	2
2. Науково-дослідна	1. Участь у наукових гуртках	10
	2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 5.3 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни «Фінансове планування і прогнозування»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю

Розділ 6. Інформаційні джерела

1. Біла О. Г. Фінансове планування і прогнозування : навч. посібник. Львів : Компакт - ЛВ, 2005. 312 с.
2. Бровко Л. І., Пасечник О. В. Теоретичні аспекти фінансового планування на державних підприємствах. *Агросвіт*. 2019. № 17. С. 38-44. URL: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=2945&i=4>
3. Дергалюк, Б., Деркач, Н. Фінансове планування на підприємстві: сутність, проблеми та оптимізація. *Економіка та суспільство*. 2023, № 54. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2731>
4. Дорошенко О. О., Сорокатиї В. М. Фінансове планування на підприємстві як метод мінімізації фінансових ризиків. *Ефективна економіка*. 2021. № 10. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2021/97.pdf
5. Жук О. І., Томашевська А. В., Боришкевич І. І. Фінансове планування суб'єктів бізнесу в системі фінансового менеджменту. URL: <file:///C:/Users/IT-Service/Downloads/6082-Article%20Text-17002-1-10-20220629.pdf>
6. Жукова Т. А., Грибніченко Н. А., Плікус І. Й. Фінансове прогнозування і планування як умова прийняття управлінських рішень. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. 2021. № 2. С. 9-15. URL: https://visnyk.fem.sumdu.edu.ua/issues/2_2021/1.pdf
7. Кудлак В.Я. Фінансове планування та прогнозування : курс лекцій. Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2016. 94 с.
8. Моделі і методи соціально-економічного прогнозування / [В. П. Геєць, Т. С. Клебанова, О. Ш. Черняк та ін.]. Харків : Вид-во ІНЖЕК, 2005. 396 с.
9. Нагорна Д. В., Богацька Н. М. Планування фінансової діяльності підприємства. *International scientific e-journal ЛОГОС*. ONLINE. 2020. № 16. URL: <https://www.ukrlogos.in.ua/10.11232-2663-4139.16.06.html>

10. Сидоренко-Мельник Г. М., Яріш О. В. Методичний аспект прогнозування фінансової стійкості підприємства. *Економіка. Фінанси. Право : Науковий журнал*. Київ : АМУ, 2014. № 11-1 – С. 68-71.
11. Сидоренко-Мельник Г. М., Кукура Т. В. Методичні аспекти прогнозування кредитоспроможності сучасного підприємства. *Актуальні питання функціонування фінансового ринку в умовах кризових явищ світової економіки : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (м Одеса, 15-16 квітня 2016 р.)*. Одеса : ОНЕУ, 2016. 432 с. С. 296-300.
12. Сидоренко-Мельник Г. М. Сучасний інструментарій прогнозування фінансових результатів діяльності підприємства. *Економіка. Фінанси. Право : Науковий журнал*. Київ : АМУ, 2013. № 10/1. С. 65-68.
13. Сидоренко-Мельник Г. М., Гоцик Т. О. Прогнозування банкрутства та фінансової кризи на підприємстві. *Сталий розвиток соціально-економічних систем: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. (14 травня 2019 р.; м. Київ)*. Київ : ТОВ «ВІПО», 2019. 206 с. С. 87-89.
14. **Сидоренко-Мельник Г., Болмат В.** Прогнозування фінансового стану підприємства. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (31 жовтня 2019 р.; м. Полтава; ПДАА)*, 2019. 175 с. С. 132-134.
15. Фінансове планування у бізнесі : метод. вказ. до практ. занять та самост. роботи для здобувачів перш. (бакалавр.) рівня вищ. освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» всіх форм навчання / [уклад.: О. М. Кальченко, О. В. Шишкіна]. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2024.– 41 с.

Розділ 7.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1) виконання практичних завдань за окремими темами дисципліни з використанням автоматизації доступу до баз даних і знань, а також розв'язання конкретних професійних завдань. Практичні завдання зроблено у середовищі MS Office (MS Word, MS Excel, MS Access, MS PowerPoint), MS FrontPage, VBA, що прості у використанні, мають зручний інтерфейс користувача. Результати виводяться на екран монітору, у разі необхідності - на принтер у вигляді тексту, таблиць тощо.

2) здійснення тестового контролю знань студентів за допомогою програмного засобу «OpenTest 2.0». Тестування проводиться під час проведення занять (поточний контроль) і під час підсумкового контролю знань.